

מוררים לחרים

דורון שריפי מלמד נערים במצוקה לעשות סרטים על חייהם ולהתמודד עם הטראומות • כוכבה שגיא מחזירה את החן לפניהן של נערות שעומדות להיזרק לרחוב • וחגית מאירס הופכת את גני הילדים במעלות ליצירה מוזיקלית • כולם קיבלו אתמול את פרס רקנאטי צ'ייס רש"י למורה היזם, בחסות "מעריב"

אסף זלינגר

צילום: פלאש 90

לעשות היה להחזיר להן את תחושת הערך, ואת זה עשינו באמצעות העבודה שבה הן מתחילות כבר בשנה הראשונה ללימודים. הן מטפלות בחברות ובמכרות, ומרוויחות קצת כסף שזוקף סוף סוף את גבן. ההצלחה הזו מחזירה אותן למסלול, גורמת להן להתמיד, להשקיע ואפילו להשלים בגרות. את כל הלימודים הללו צריך ללוות בהמון אהבה ורגש. אני מנסה להיות גם אמא בשבילן הבנות, למרות שבמקרים רבים הן נכוו גם מהאמהות שלהן. עד היום הבנות הרגישו רק מגע פיזי משפיל. היום הן שולטות במגע, וזה מוביל להצלחה".

אחרי קרוב לעשר שנות פעילות, התלמידות של כוכבה משתלבות במכוני יופי ברחבי הארץ. חלקן אפילו מצליחות להקים מכוני משלהן. "האושר שלי הוא לראות את התלמידות שלי, שהמערכת נטשה אותן, מקבלות בחזרה את הכבוד שמגיע להן", היא אומרת, "הן חוזרות להיות אזרחיות מהשורה ורוכשות את זכותן להשתלב בחברה כשוות".

הסרט הזה הוא אני

כשדורון שריפי, מורה לתקשורת וקולנוע בתיכון אורט במעלות וזוכה נוסף בפרס השנה, מנסה להתחבר לתלמידיו, הוא עושה זאת כאחד שחווה קשיים על בשרו. כמו תלמידיו בכיתת האתגר בבית הספר, גם דורון היה נער מנותק. בגיל עשר עבר מקריית-שמונה לקיבוץ גן-שמואל. שם, כילד חוץ, הרגיש לראשונה את המשמעות של להיות חריג. "בקיבוץ נתקלתי בדחייה כי הייתי בן עיר. הייתי במצוקה גדולה, ובאחד הרגעים הקשים של הבדידות העצומה החלטתי שאם אני אצליח לצאת מהדחייה ומהכאב, אצליח להשתקם ואהיה חזק מספיק, אני אקדיש את עצמי למען ילדים סובלים", הוא מספר. יוזמתו להקים מגמת קולנוע לנערים קשיי יום נולדה הרבה בזכות אותם ימים, כאשר פגש את המורה לדרמה יאיר רובין (קויה). או גם הגיעה התפנית בחייו. "בשיעור רים שלו הרגשתי לראשונה שאני יכול להתבטא, לצעוק, לצרוח - ולהוציא את כל התסכול", אומר שריפי. "הוא הגיש לי את חבל הצלה של התיאטרון, שאיפשר לי להיפתח ולצעוק. בעקבות יאיר, שהקים אחר כך תיאטרון קהילתי במעלות, הגעתי גם אני לכאן".

במעלות חיפש דורון את הדרך לממש את הנדרש שנטל על עצמו, וכך הצטרף לתיכון אורט המקור. מי מה שהחל כניסיון להושיט לתלמידים חבל הצלה הפך למגמת קולנוע שחומריה שאובים לרוב מהמציאות של התלמידים. סיפורים על הורים שנפטרו, אחים שהתאבדו וחברים שנהרגו בתאונות דרכים הם רק חלק מהחומרים הרגשיים והנפוצים שבהם עוסקים תלמידיו של דורון, אך בעזרת התהליך הארוך הם מצליחים סוף סוף להתמודד עם הטראומות שרוי בצות עליהם.

"התחלנו במשחק מול מצלמה", מסביר דורון. "הילדים החלו להופיע בטקסים וצברו ביטחון עצמי

לפני תשע שנים, כשהיתה יועצת תעסוקתית, גילתה כוכבה שגיא שלמערכת ההינוך אין כלים להיענות לצרכיהן של נערות במצוקה. רובן היו בעלות עבר פלילי או חוו התעללות, ונותרו מחוץ למסגרת לימודית. המערכת כבר התייאשה מהן. אבל לא כוכבה. את הפתרון מצאה בעולם הטיפוח והחן, זה שנראה רחוק כל כך מחייהן הקשים והמחוספסים של הנערות. בבית הספר מפנה שבירושלים, שנחשב לתחנה אחרונה לפני שהצעירות מוצאות עצמן ברחוב, ייסדה מגמת קוסמטיקה שמעניקה לנערות, או "הבנות שלי" כפי שהיא קוראת להן, תקווה אמיתית לחיים חדשים.

שנה אחר שנה הופכות תלמידותיה של כוכבה לבעלות מקצוע. חלק השלימו בגרות, אחרות התחילו לעבוד במכוני יופי. כדי לממן את הפרויקט ולהעניק לבנות תחושת סיפוק מיידית, פתחה סדנת בית הספר לקהל הרחב ומציעה טיפולים בתשלום סמלי. כך, מהתמודדות עם עולם מנוכר שהפנה אליהן עורף, מתחילות התלמידות להושיט יד לעולם, ולראות שהוא מושיט יד בחזרה.

כוכבה היא אחת מ-12 מורים שקיבלו אתמול את פרס "רקנאטי צ'ייס רש"י למורה היזם", בחסות "מעריב", ואיתו המחאה על סך 10,000 שקל. בשעה שחלק ניכר ממורי ישראל מסתפקים במלאכתם הרגילה, מורים כמו כוכבה מגדילים ראש, מזהים את צורכי התלמידים או חורים במערכת, ומנסים למלא אותם. במקרים רבים הרעיונות נשארים על הדף או במוחו של המורה היזם, אבל לפעמים - באמצעות תמיכה מספקת וכוח רצון אדיר - הם מתגשמים לכדי תוכניות לימודיות של ממש, וכמו במקרה של כוכבה יכולות אפילו להציל את חייהם של הילדים.

"הבנות שאיתן אני עובדת הן כולן בנות שהמערכת לא נתנה להן סיכוי, והן מצדן לא מצאו את מקומן", מסבירה כוכבה, "זו התחנה האחרונה שלהן במסגרות הנורמטיביות. הדבר הראשון שניסיתי

"הילדים מתחנכים על ברכי התרבות". המוזיטף של חגית מאירס במשגב